

Pirkanmaan ELY-keskus
Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue
kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

Luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukainen poikkeuslupahakemus

Päätös luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukaisesta poikkeuslupahakemuksesta

ASIAN VIREILLE TULO

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue on 13.11.2020 toimittanut Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle hakemuksen poiketa luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukaisesta kiellosta hävittää ja heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja valtatie 9 rakentamiseksi välillä Alasjärvi-Käpykangas. Pirkanmaan ELY-keskus on 11.10.2021 pyytänyt hakijaa täydentämään hakemusta.

Aiemman hakemuksen korvaava hakemus on toimitettu ELY-keskukseen 28.1.2022. Hakemuksen liitteenä on toimitettu liito-oravakohteiden yleiskartat, liito-oravan kulkuyhteyksiä havainnollistavat poikkileikkauskuvat hyppypylväineen, liito-oravan pesäpuiden sijaintia havainnollistavat poikkileikkauskuvat sekä hyppypylväiden periaatepiirros.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hakemus koskee tiesuunnitelmapiiirustusten mukaista ratkaisua (29.8.2020). Tiesuunnitelmakartoilla on esitetty katuosuudet, joille sijoittuu poikkeuslupahakemuksen mukaisia kohteita.

Poikkeuslupaa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiselle haetaan kohteille **Tasanne-Ahola** ja **Niihama – Ruitunniitty**. Heikennys koskee kahta lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Metsäalueet ovat myös lajin liikkumisen kannalta tärkeitä.

Poikkeuslupaa haetaan vuoden 2026 loppuun saakka johtuen tiehankkeen aikatauluun ja rahoitukseen liittyvistä syistä. Hakijan tavoite on, että tiesuunnitelma on hyväksytty vuonna 2022, jolloin se olisi voimassa vuoden 2026 loppuun.

Poikkeamislupahakemuksen tausta

Valtatien 9 välillä Tampere – Orivesi parantamista on suunniteltu 1990-luvulta lähtien. Tiejaksolle on tehty vuosien aikana useita suunnitelmia ja osuudelle on tehty parannuksia mm. Kangasalan ja Oriveden rajalle rakentamalla keskikaiteellinen ohituskaistapari. Liikennemääriä yleisen liikennemäärien kasvun lisäksi on erityisesti nostanut Tampereen itäisen ohikulkutien valmistuminen Lakalaivan ja Alasjärven välille vuonna 1994.

Yleissuunnitelmaan ”vt 9 parantaminen välillä Tampere – Orivesi” liittyen on tehty vuosina 2007-2009 YVA-lain (laki ympäristövaikutusten arvioinnista) mukainen arviointi hankkeen ympäristöön kohdistuvista vaikutuksista, josta Pirkanmaan ympäristökeskus antoi lausunnon 9.10.2009.

Tiesuunnitelman ensisijaisina tavoitteina on turvata valtakunnallisesti keskeisen päätieyhteyden palvelutaso, parantaa paikallisen ja pitkämatkaisen tavara- ja henkilöliikenteen sujuvuutta ja toimintavarmuutta sekä matka-aikojen ennustettavuutta. Lisäksi tavoitteena on puolittaa liikennekuolemien määrä ja vähentää henkilövahinkoon johtavien onnettomuuksien määrää 25 prosentilla. Tiesuunnitelman suunnitteluosuuden pituus on noin 13 kilometriä. Suunnittelutiejakso alkaa Alasjärven eritasoliittymän itäpuolelta ja ulottuu Suinulan eritasoliittymän itäpuolelle Käpykankaantien tasoliittymään. Suunnitelmaan sisältyy nykyisten Aitovuoren ja Tarastejärven eritasoliittymien parantaminen sekä uusien eritasoliittymien rakentaminen Tasanteen ja Suinulan kohdille. Parannettavalta tieosuudelta poistetaan kaikki tasoliittymät. Yhteydet valtatielle järjestetään eritasoliittymiin johtavilla rinnakkaistieyhteyksillä. Tasanteen kohdalle suunnitellaan ekosiltaa, joka palvelee virkistyskäyttöä ja mahdollistaa eläinten liikkumisen valtatie yli. Lisäksi tieosuudelle suunnitellaan toimenpiteitä valtatiestä aiheutuvien meluhaittojen pienentämiseksi.

Alueella on käynnissä valtatie 9 koskeva asemakaavamuutos, Atala, Kumpula, Tasanne ja Olkahinen (asemakaavanro 8777), jolla mahdollistetaan valtatie 9 perusparantaminen tiesuunnitelman mukaisesti. Tiehanke on lisäksi otettu huomioon Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040, Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa 2040 ja Suinulan-Havisevan osayleiskaavassa sekä Ruutanalan alueen osayleiskaavaehdotuksessa.

Selvitys liito-oravatilanteesta ja hankkeen vaikutus lajin suotuisaan suojelutasoon

Parannettavaan tiejaksoon rajautuu tai sen välittömässä läheisyydessä on 22 liito-oravan elinympäristöä, jotka sijoittuvat Tampereen kaupungin alueelle.

Atala-Tasanteen alue

Parannettavan tiejakson läheisyyteen sijoittuvat liito-oravahavainnot keskittyvät Atala-Tasanteen alueelle. Tiesuunnitelman paaluvälillä 1250-2800 on kuusi kohdetta, joilla liito-orava on todettu vuosina 2016-2018.

Niihama-Toritunkadun alue (1,2 ha) on luokiteltu vuonna 2016 soveltuvaksi elinympäristöksi. Elinympäristö sijoittuu valtatie länsipuolelle. Laji on havaittu vuosina 2017 ja 2018 ja havainnot koskevat papanapuita.

Niihama-Hepovuoren eteläisellä elinympäristöllä (8,2 ha) kasvaa eri-ikäistä kuusikkoa. Haavan osuus on melko vähäinen. Paikka paikoin kasvaa hieman

9.2.2022

mäntyä sekä koivua. Laji on havaittu vuosina 2017 ja 2018. Metsäalueelta on todettu yksi pesäpuu, joten alueella on lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Valtatien laidassa on hyppypuita ja laji ylittää valtatie metsän kohdalla. Metsä on tärkeä liito-oravan liikkumisen kannalta. Hankkeen toteutuessa lajille sopivaa metsää menetetään 13 % ja tien laidalla olevia papanapuita, joita laji käyttää hyppypuina, joudutaan kaatamaan 16 kappaletta. Viiden metsänreunaan sijoittuvan papanapuun kaatumisriskin arvioidaan kasvavan. Hanke heikentäisi liito-oravan kulkuyhteyksiä ilman lieventämistoimia. Liikkuminen tien yli turvataan hyppypuilla ja Tasanteen ekosillalla. Hakemuksen mukaan tiedossa oleva lisääntymis- ja levähdyspaikka säilyy, eikä laji häviä alueelta.

Tasanne – Rouskunkadun (2,6 ha) elinympäristö sijoittuu valtatie 9 itäpuolelle, sen ja asutusalueen väliin. Elinympäristöllä kasvaa järeitä kuusia sekä reunoilla haapaa ja koivua. Alueelta on yhteys Jyväskylätien länsipuolelle ja sekä pohjoiseen sijaitseviin elinympäristöihin. Laji on havaittu 2017 ja 2018. Metsäalueelta on todettu papanapuita. Valtatie laidassa on hyppypuita ja laji ylittää valtatie metsän kohdalla. Hankkeen toteutuessa elinympäristön metsäpinta-ala pienenee selvästi (25%) ja seitsemän papanapuuta joudutaan kaatamaan meluvallin rakentamisen takia. Papanapuu ovat hyppypuita ja lajin kulku tien yli heikentyisi ilman lieventämistoimia. Lisäksi kahdeksan papanapuun riski kaatua myrskyssä nousee. Hakemuksen mukaan laji ei todennäköisesti häviä kohteelta.

Tasanne-Lautakadonkadun elinympäristö (1,7 ha) sijoittuu valtatie 9 ja asutuksen väliin valtatie itäpuolelle. Elinympäristöltä on yhteys Rouskunkadun ja Aholan sekä valtatie 9 länsipuolen elinympäristöihin. Laji havaittu 2016 ja 2017. Havainnot ovat papanapuita. Alue on liito-oravan liikkumisen kannalta tärkeä. Meluvallin rakentaminen pienentäisi merkittävästi (58 %) liito-oravan elinympäristöä, jolta ei ole havaintoja pesäpuista. Papanapuuhavaintojen perusteella ainakin kuusi papanapuuta jouduttaisiin kaatamaan. Lisäksi kahden papanapuun riski kaatua myrskyssä nousee. Alueen merkitys lajin liikkumiselle lounais-koillissuunnassa heikkenee. Hakemuksen mukaan laji ei häviä kohteelta.

Niihama-Ruitunniityn (4,9 ha) elinympäristö sijoittuu valtatie länsipuolelle. Laji on havaittu 2017 ja 2018. Vuonna 2018 alueelta havaittiin pesäpuu (kolohaapa), josta syystä metsäalueelle sijoittuu lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alueelta todettu useita papanapuita. Tien parantamisen takia kohde pirstoutuu. Lähes puolet (45 %) alueesta jouduttaisiin hakkaamaan. Tämän seurauksena 12 papanapuuta häviää ja alueella olevaa lisääntymis- ja levähdyspaikkaa heikennetään selvästi. Pesän ympärillä olevaa suojapuustoa joudutaan kaatamaan, mutta pesäpuu säästyy. Lähes puolet lisääntymis- ja levähdyspaikan suojapuuston pinta-alasta joudutaan hakkaamaan avoimeksi. Pesäpuu jää tiealueen reuna-alueelle ja pesäpuun suojapuuston kaventuminen kasvattaa riskiä jäljelle jäävän suojapuuston sekä pesäpuun kaatumisesta tuulen vaikutuksesta. Huomioiden vallitsevat tuulet riskin suuruusluokka arvioidaan olevan suojapuuston ja pesäpuun osalta kohtalainen. Tasanteen ekosilta mahdollistaa lajin kulkuyhteydet tien yli. Hyppypylväät varmistavat lajin liikkumisen ekosillan rakentamisvaiheessa. Hakemuksen mukaan laji ei häviä kohteelta, mutta pesintäjatkuvuus voi katketa ilman lieventämistoimia

Tasanne-Aholan (11,1 ha) metsäalue sijoittuu valtatie 9 ja asutusalueen väliselle alueelle valtatie itäpuolelle. Alueelta on havaittu runsaasti liito-oravan papanoita vuosina 2016, 2017 ja 2018. Metsäalueelta on todettu myös kaksi pesäpuuta, joten sille sijoittuu kaksi lajin pesimä- ja levähdyspaikkaa. Metsäalueella on tärkeä osa elinympäristöjen verkostoa kaikkiin ilmansuuntiin. Hankkeen toteutuessa kohde

9.2.2022

pirstoutuisi alueen eteläosalta Tasanteen eritasoliittymän ja ulkoilureittien järjestelyjen takia. Lisäksi meluvallin rakentaminen vähentää kohteen pinta-alaa. Alueen pinta-ala pienenee 36 prosentilla. Tiedossa olevista papanapuista joudutaan kaatamaan 80 puuta. Yhtä lisääntymis- ja levähdyspaikkaa heikennetään. Toinen lisääntymis- ja levähdyspaikka säilyy. Papanapuita (10-18 kpl) tulee sijoittumaan metsän reunaan ja niiden osalta riski kaatua myrskyssä kasvaa. Kohde on tärkeä myös lajin liikkumiselle valtatie yli, josta syystä lajin liikkuminen tien yli turvataan Tasanteen ekosillalla ja hyppytolpilla. Hakemuksen mukaan vaikutus kohteen luonteeseen on merkittävä mutta todennäköisesti laji ei häviä kohteelta. Alueelle esitetään pönttöjen asentamista, jolla lievennetään lisääntymis- ja levähdyspaikkaan kohdistuvaa haittaa.

Atala-Kepiojanpuiston (2,1 ha) elinympäristö on kuusivaltaista puistomaista metsää, jolle sijoittuu ulkoilureitti. Laji on havaittu 2016. Elinympäristöä ei ole tarkastettu vuosien 2017 ja 2018 selvitysten yhteydessä. Metsä on lajin liikkumisen kannalta tärkeä.

Tasanne – Perävainio A (0,24 ha) on vuonna 2016 todettu elinympäristö (A), joka sijoittuu valtatie 9 ja asutusalueen väliselle alueelle valtatie itäpuolelle. Vuonna 2016 alueelta havaittiin liito-oravan pesäpuu, jossa risupesä. Laji havaittiin vielä vuonna 2017, mutta 2018 reviiiri oli tyhjä. Risupesä todettiin vuoden 2018 kartoituksessa hajonneen.

Tasanne-Perävainio B (0,0,29 ha) on kohteen A pohjoispuolelta tehty liito-oravahavainto 30.3.2021. Havainto on tehty kolohaavasta, jonka alla oli papanoita. Kolohaapa sijoittuu pienialaiseen, noin 0,29 ha kokoiseen metsikköön, joka rajautuu piha-alueeseen, rantaan ja VT9:ään. Tasanne – Perävainio B lisääntymis- ja levähdyspaikalla ja Tasanne-Perävainio A liito-oravaesiintymällä on puustollinen yhteys toisiinsa. Hakemuksen mukaan hankkeen toteutuessa Tasanne-Perävainion kohde A pirstoutuu selvästi ja kuusi papanapuuta joudutaan kaatamaan. Yksi kaadettava papanapuu sijoittuu tien laitaan ja on valtatie ylittämisen kannalta liito-oravalle tärkeä. Kohteen pinta-alasta menetetään 51 %. Metsikön tuulisuusolot muuttuvat ja lähellä reunaa jäävien papanapuiden riski kaatua kovassa tuulessa kasvaa. Kulkuyhteys tien yli heikentyisi ilman lieventämistoimia (hyppytolpat). Meluvallin rakentamisen jälkeen alue soveltuu vielä lajin liikkumiseen, mutta lisääntymis- ja levähdyspaikaksi se tulee olemaan liian pienialainen.

Tasanne – Perävainio B lisääntymis- ja levähdyspaikalla pesäpuu ja sen lähiympäristö säästyvät ja sen luonne lisääntymis- ja levähdyspaikkana ei nykyisestä muutu. Lajin kulkuyhteydet etelään ja itään säilyvät. Kulkuyhteyksien heikentymistä valtatie yli lievennetään molemmin puolin asennettavilla hyppypylväillä.

Hangaslahti-Olkahinen alue

Toinen lajin keskittymä on Hangaslahden ja Olkahisen ympäristössä paaluvälillä 4200-6100.

Olkahisen-Hangaslahden (6,9 ha) elinympäristö sijoittuu pääosin valtatie 9 pohjoispuolelle. Pieni osa elinympäristön länsiosasta sijoittuu valtatie eteläpuolelle. Laji on havaittu 2016 ja 2018. Alueella on useita liito-oravan pesäpuita ja mahdollisia pesäpuita. Alueelta on todettu ainakin neljä pesimä- ja levähdyspaikkaa ja sen lisäksi kolme mahdollista pesimä- ja levähdyspaikkaa. Valtatie varressa puusto on korkeaa ja osa papanapuista on hyppypuita. Tästä

9.2.2022

syystä metsäalue on tärkeä myös lajin liikkumiselle valtatie yli. Hakemuksen mukaan tien parantaminen heikentää liito-oravan kulkuyhteyttä tien yli ilman hyppypylväitä. Useita papanapuita joudutaan kaatamaan ja kohteen pinta-ala pienenee noin 15 %:lla. Alueella olevat lisääntymis- ja levähdyspaikat säilyvät. Pesimäpaikoille ja mahdollisille pesimäpaikoille liikkumiseen ei tule vaikutuksia. Hakemuksen mukaan laji ei häviä kohteelta.

Olkahisen - Vastarannankadun (0,26 ha) alueelta ei havaittu liito-oravaa vuonna 2016. Vuosina 2017 ja 2018 alueelta havaittiin liito-oravan mahdollisia pesäpuita, mutta lajista ei saatu havaintoja. Alue on mahdollisesti osa Hangaslahden elinympäristöä. Lajin liikkumiselle kannalta merkittävä metsikkö.

Nurmen (4,0 ha) alueelta havaittiin liito-oravan papanoita vuoden 2018 seurannassa. Alueella on kaksi kolopuuta ja useita mahdollisia pesäpuita. Alueella on yksi selvä lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka ja kaksi mahdollista.

Aitovuori-Jyväskylätien liittymän (1,4 ha) alue on rajattu vuonna 2003 ELY:n tietojärjestelmään liito-oravan reviirinä. Alueelta havaittiin liito-oravan papanoita vuonna 2018. Pesinnästä ei ole havaintoja.

Haapakorven- Lintukalliontien (2,0 ha) alue rajattiin vuoden 2016 selvityksessä soveltuvaksi elinympäristöksi, jolloin alueelta ei saatu liito-oravan papanahavaintoja. Alueelta havaittiin muutama liito-oravan papana vuonna 2018. Pesinnästä ei ole havaintoja.

Tarasteen alue

Tarasteen eteläpuolelta on kaksi liito-oravan elinympäristöä. Haapakorpi – Jyväskylätie (0,7 ha) on puronotkoelinympäristö, josta on havaittu liito-oravan papanoita vuonna 2016 ja 2018. Tämän lisäksi alueelta on liito-oravahavaintoja vuodelta 2004. Pesinnästä ei ole havaintoja.

Haapakorpi – Haapakorpi-Pohjoinen (1,6 ha). Alueelta on havaittu liito-oravan papanoita vuosina 2004 ja 2018. Pesinnästä ei ole havaintoja.

Kangasalan puolelta ei liito-oravasta ole tehty havaintoja, mutta VT9 lähellä on lajille sopivia elinympäristöjä.

Liito-oravan kulkuyhteydet

Lajilla on mahdollisuus ylittää valtatie 9 useasta kohtaa ja nämä ylityspaikat ovat tärkeä säilyttää lisääntymisen ja geenivaihdon kannalta. Lisäksi valtatie 9 yli suuntautuvat kulkuyhteydet ovat oleellisia Kaupin metsien liito-oravakannan säilymiselle. Hyviä ja heikkoja/parannettavia kulkuyhteyksiä on Atalan-Tasanteen, Hangaslahden ja Tarasten alueella.

Hakemuksen mukaan tärkeät kulkuyhteydet tien yli säilyvät rakentamisen ja toiminnan aikana. Lajin liikkuminen turvataan Tasanteen ja Lintukallion ekosilloilla sekä hyppytolpilla, joita sijoitetaan Atalan, Tasanne-Perävainion ja Olkahisen-Hangaslahden kohteiden kohdalle sekä Lintukallion vihersillan etelä- ja pohjoispuolelle. Toimien takia nykyiset kulkuyhteydet eivät heikkene ja ne osittain jopa paranevat. Erityisesti Tasanteen ekosilta luo laadullisesti liito-oravalle hyvän kulkuyhteyden tien yli.

Vaikutus liito-oravien esiintymiseen ja lajin suotuisaan suojelutasoon

9.2.2022

Vuosina 2003–2005 toteutetun kartoituksen mukaan (Hanski I. 2006: Liito-oravan *Pteromys volans* Suomen kannan koon arviointi) Suomessa pesii noin 143 000 liito-oravanaarasta. Kannanarvioinnin 95 prosentin luottamusväli on 134 800–151 300 naarasta. Liito-oravakannan tiheydessä on huomattavaa alueellista vaihtelua. Pirkanmaalla on vankka kanta.

Vuonna 2011 Ympäristöhallinnon Eliölajit-tietojärjestelmässä ja ELY-keskusten omissa rekistereissä olevien liito-oravahavaintojen määrä oli 23 600 (Jokinen, M. 2012: Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkarajausten vaikuttavuus lajin suojelukeinona). Metsäkeskuksen rekisterissä oli liito-oravahavaintoja 25 783 (Jokinen 2012). Liito-oravakanta on Pirkanmaan maakunnassa valtakunnallisesti tarkasteltuna kohtuullisen runsas. Pirkanmaan metsäkeskuksen alueella on laaditussa selvityksessä arvioitu elävän noin 12 100 liito-oravanaarasta, mikä vastaa 1,3 naarasta yhdellä neliökilometrillä metsämaata (Hanski 2006). Metsäkeskuksen rekisterissä oli vuonna 2011 tiedossa 1 139 paikkaa (Jokinen 2012).

Hankkeen toteuttaminen heikentää seitsemää liito-oravan esiintymisaluetta. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei menetetä, mutta heikennetään kahta lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Haitta lievennetään pönttöjen asentamisella kohteille, joissa heikennetään lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Lajin kulkuyhteydet turvataan hyppytolpilla ja Tasanteen ekosillalla. Hankkeen toteuttaminen ei vaaranna liito-oravan suotuisan suojelun tasoa valtakunnallisesti tai maakunnallisesti.

Valtakunnallisen kannan koon arvioinnin mukaan liito-oravakanta on Tampereen seudulla melko vahva (Hanski 2006, Jokinen, M., Hanski, I., Numminen, E., Valkama, J. ja Salonen, E. 2019: Promoting species protection with predictive modelling: Effects of habitat, predators and climate on the occurrence of the Siberian flying squirrel. *Biological Conservation*. Volume 230: 37-46). Tampereen liito-oravakanta (metapopulaatio) on jakaantunut toisiinsa yhteydessä oleviin osapopulaatioihin. Tampereen liito-oravat jakautuvat koilliseen, kaakkoiseen, lounaiseen ja läntiseen osapopulaatioon. Näistä kukin on yhteydessä kaupunkia ympäröiviin laajoihin yhtenäisiin metsäalueeseen.

Tampereen kantakaupungin liito-oravaselvityksessä vuonna 2016 havaittiin liito-oravan jätöspuita yhteensä 1816 kpl ja mahdollisia pesäpuita 76 kpl. (Tampereen kaupunki 2016). Tampereen kantakaupungin alueella on tiedossa 368 pesäpuuta (yhteenlaskettu luku vuosien 2007-2019 havainnoista). Koko kaupungin alueella pesäpuita on tätä enemmän. Laji on todettu kantakaupungin alueelta 241 metsästä (lukuun sisältyy lisääntymis- ja levähdyspaikat) ja lajille sopivia elinympäristöjä on 438 kappaletta. Kangasalan puolella kanta on ilmeisesti Tampereen kantaa pienempi. Kangasalan kaupungin alueella on tiedossa Eliölajit-tietojärjestelmässä 32 liito-oravahavaintopaikkaa.

Kun huomioidaan liito-oravan kannan runsaus Tampereen kantakaupungin alueella ja paikallisen kannan runsaudet, Tasanteen ja Olkahisen alueella kahden lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentymisellä ja viiden muun kohteen heikentämisellä, huomioiden lieventämistoimet, ei arvioida olevan heikentäviä vaikutuksia liito-oravan seudullisesti tai paikalliseen esiintymiseen tai suotuisaan suojelutasoon seudullisella tai paikallisella tasolla.

Hankkeen merkittävyys

9.2.2022

Valtatie 9 merkitys Suomen päätieverkon osana on hyvin keskeinen ja se kuuluu eurooppalaiseen TEN-T (E63) kattavaan verkkoon. Valtatie 9 muodostaa yhden Suomen tärkeimmistä itä-länsisuuntaisista pitkämatkaisten kuljetusten käytävistä. Se on keskinen maantieyhteys Varsinais-Suomesta Pirkanmaalle sekä Keski-Suomeen ja aina Venäjän rajalle saakka. Tie kuuluu Väyläviraston määrittelemiін raskaan liikenteen runkoyhteyksiin. Tavaramaaliikenteen lisäksi tiejakso on merkittävä työmatka-, asiointi- ja vapaa-ajan liikenteen yhteys. Tien vaikutusalue ulottuu Pirkanmaan lisäksi Varsinais-Suomeen, Keski-Suomeen, Pohjois-Savoon sekä koko Itä-Suomeen.

Valtatiejakso 9 Turku–Tampere–Jyväskylä–Kuopio–Joensuu–Niirala kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) asetuksen (933/2018) mukaisiin maanteiden pääväyliin eli nk. runkoverkkoon. Maanteiden pääväyliin kuuluvat tiet on luokiteltu liikenteellisen merkityksen perusteella palvelutasoluokkiin I ja II. Valtatiejakso on määritelty tason I pääväyläksi, joilla tienpitäjän on turvattava pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Nopeusrajoituksen on oltava vähintään 80 km/h. Moottoriteillä nopeusrajoituksen on oltava lähtökohtaisesti 120 km/h. Tason I pääväylillä on oltava turvallisia ohitusmahdollisuuksia säännöllisin välein ja liittymien määrän on oltava rajoitettua. Liittymien on oltava sellaisia, että ne eivät merkittävästi haittaa pääsuunnan liikennettä.

Nykytilanne valtatiellä 9 aiheuttaa liikennejärjestelmälle ja maankäytölle sekä elinkeinoelämälle merkittäviä turvallisuus- ja toimivuusongelmia, jotka lisääntyvät koko ajan liikenteen kasvaessa. Hanke toteutetaan kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta koskevien sekä muiden erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavien syiden vuoksi, mukaan lukien sosiaaliset ja taloudelliset syyt.

Tehtyjen suunnitelmien ja selvitysten perusteella tärkeimmille päätteille edellytetyä laatutasoa suunnitteluvälillä ei voida saavuttaa nykyisen tien vähäisillä toimenpiteillä. Laatutasotavoitteiden täyttäminen edellyttää järeämpiä toimenpiteitä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen. Valtatien 9 parantaminen edistää valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta. Hankkeessa kehitetään ensisijaisesti olemassa olevaa liikenneyhteyttä ja siihen liittyviä tieverkostoja sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle. VAT tavoitteiden mukaisesti hankkeella turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenneyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet

Hankkeen keskeiset yhteiskunnalliset, liikenteelliset ja ympäristövaikutukset ovat seuraavat: hanke toteuttaa hyvin valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita ja tukee ysitiekäytävän kehitystä; koko liikennejärjestelmäketjun toimivuus paranee; liikenteen sujuvuus paranee nykytilanteessa ja ennustetilanteessa erittäin merkittävästi; tie voidaan parantaa koko osuudeltaan geometrialtaan korkeatasoiseksi vastaamaan päätteiden runkoverkon tavoitetasoa; nopeustasona voidaan käyttää valtatie koko osuudella 100 km/h; henkilövahinko-onnettomuuksien arvioidaan vähenevän 25 % ja liikennekuolemien määrän 50 %; kohtaamisonnettomuudet poistuvat ja suistumisonnettomuuksien vakavuus vähenee merkittävästi; myös pelkästään aineellisia vahinkoja aiheuttavat onnettomuudet vähenevät; alueen maankäytön kehittämismahdollisuudet paranevat merkittävästi.

Hakijan mukaan hanke on liikenteellisesti, yhteiskunnallisesti ja kokonaistaloudellisesti erittäin tärkeä, erityisesti yleisen edun kannalta katsottuna.

9.2.2022

Myös maankäytön kehittämisen kannalta tien parantamiselle ja Tasanteen eritasoliittymälle ja siihen liittyvälle katuverkolle ei ole muuta tyydyttävää vaihtoehtoa.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Valitulle linjaukselle ei ole löydetty toteutuskelpoisia vaihtoehtoja, tietä ei voida siirtää muualle. Tie parannetaan Pirkanmaan vahvistetun maakuntakaavan mukaisesti nykyisessä maastokäytävässään. Tielinjauksessa on otettu liito-oravat huomioon parhaalla mahdollisella tavalla, eikä linjauksen muuttaminen nykyisestä ole enää mahdollista liikenteellisistä, maantieteellisistä ja ympäristösyistä johtuen.

Alueen maankäyttö ja kaavoitus tukevat suunniteltua valittua linjausta. Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu on alueella edennyt käsiteltävän tielinjauksen mukaisesti. Yleissuunnitelmaan sisältyy Tasanteen uusi eritasoliittymä, jonka osalta ei ole noudatettu yleissuunnitelman mukaista ratkaisua, koska sen toteuttaminen olisi heikentänyt merkittävästi Tasanne-Ahola liito-oravan esiintymää ja hävittänyt yhden lisääntymis- ja levähdyspaikan. Tasanteen eritasoliittymän toteutuksessa on tarkasteltu kolmea vaihtoehtoa, joista valittu vaihtoehto on paras liikenteen ja ympäristön kannalta. Eritasoliittymän ja katuverkon suunnittelussa on liito-orava huomioitu parhaalla mahdollisella tavalla. Vaihtoehtoisia sijainteja ei ole.

Tasanteen eritasoliittymä on merkittävä osa valtatieä 9 sekä seudullista liikennejärjestelmää. Tasanteen eritasoliittymä vähentää liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallisen katuverkon kuormitusta. Aitolahdentie on pääosin kapea ja jo nykytilanteessa hyvin kuormittunut eteläosalla. Katutila on kapea, mikä rajoittaa parantamistoimenpiteitä. Aitolahdentiellä on useita valo-ohjaamattomia suojateitä, joiden turvallisuus heikkenee edelleen, mikäli liikennemäärät Aitolahdentiellä kasvavat. Aitolahdentien liikennevirrat muuttuvat Tasanteen eritasoliittymän myötä. Ojalan ja Lamminrahkan kaupunginosien kaavoitukseen liittyvässä liikenneselvityksessä on todettu Tasanteen eritasoliittymän tarpeellisuus. Alueelle muodostuu lähes 13 000 asukaan ja 1 335 työpaikan alue. Jos eritasoliittymää ei rakenneta, lisääntyy huipputunnin liikenne Aitolahdentiellä arviolta noin 300 ajon/h ja 3 000 ajon/vuorokausi nykytilanteeseen nähden. Aitolahdentieltä pohjoiseen Aitovuoren eritasoliittymään suuntautuva liikenne kasvaa noin 250 ajon/h. Aitolahdentietä etelään suuntautuva liikenne kasvaa noin 600 ajon/h. Ojalan suunnan liikenne reitittyy edelleen pääosin Aitolahdentien kautta. Ojalan ja Lamminrahkan välinen liikenne lisääntyy noin 100 ajon/h. Aitolahdentien ja Atanväylän liittymän palvelutaso laskee.

Tasanteen eritasoliittymään liittyy Tasanteen ekosilta, jonka merkitys ekologiseen verkostoon alueellisella ja seudullisella tasolla on erittäin merkittävä. Ilman ekosiltaa mm. hirvieläinten pääsy tien yli vaikeutuu merkittävästi. Ekosillalla on myös tärkeä merkitys liito-oravan liikkumiselle tien yli. Liito-oravan kulkureitit menevät Kaupista ja Niihamasta itään kohti Ojalan-Lamminrahkan alueita. Mikäli Tasanteen kohdalla liito-oravan kulkuyhteys Kaupin-Niihaman ja Ojalan-Lamminrahkan välillä menetetään, heikkenevät näiden molempien alueiden mahdollisuudet pitää yllä liito-oravakantaa. Vaikka kulkuyhteys voidaan toteuttaa hyppypuilla, ekosillalle voidaan luoda luontaisen kaltainen puustoyhteys.

Ainoa vaihtoehto valtatie 9 parantamiselle ja Tasanteen eritasoliittymän toteuttamiselle on niiden toteuttamatta jättäminen. Tehtyjen selvitysten ja vaihtoehtotarkasteluiden perusteella hakija on vakuuttunut, ettei luontodirektiivin

9.2.2022

16 artiklassa säädetyn muun tyydyttävän ratkaisun edellytyksiä täyttäviä vaihtoehtoja hankkeelle ole.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Tiesuunnitelma sisältää haitallisia vaikutuksia ehkäiseviä ja lieventäviä toimenpiteitä. Lajin liikkumisen turvaamiseksi tiesuunnitelmassa on esitetty Tasanteen kohdalle ekosilta ja Lintukalliontien vihersilta. Tasanteen ekosilta on 40 m leveä ja sille istutetaan sopiva puusto, jonka kautta liito-orava pääsee liikkumaan. Lisäksi asennetaan liito-oravalle sopivien hyppypylväitä tien pientareelle ja ajoratojen väliin. Hyppypylväät sijoitetaan paikalleen mahdollisimman aikaisin rakennusaikana, jolloin turvataan liito-oravan kulkuyhteydet rakennusaikana. Hyppypylväinä käytetään amerikkalaistyylisiä pylväitä, joiden varressa on pienet ulokkeet. Ne toimivat suojauspaikkoina, joihin liito-orava voi turvautua vaaran uhatessa. Hyppypylväät on oltava lähes yhtä korkeita kuin tien varren puusto, jolloin pitkä liitomatka on mahdollinen. Hyppypylväät asennetaan pareittain tai kolmen ryhmässä 15-20 m välein tiensuuntaisesti. Lisäksi tien suunnittelussa valtatie ja kevyen liikenteen järjestelyjen poikkileikkaukset on pyritty suunnittelemaan mahdollisimman kapeaksi väylien toimivuus kuitenkin huomioiden, millä vähennetään liito-oraville aiheutuvaa estevaikutusta ja mahdollistetaan tien ylittäminen. Myös puustoistutuksilla kavennetaan puutonta tiekäytävää. Myös meluvallien metsittäminen vähentää estevaikutusta ja toimii myöhemmin ruokailualueena. Istutettu puusto sopii liito-oravalle, kun puusto on varttunut yli kymmenmetriseksi. Myös puusto säilytetään rinnakkaisteiden tai kevyen liikenteen väylien sekä päätien välissä.

Niihama-Ruitunniitty ja Tasanne-Ahola kohteiden osalta pesimäympäristöön kohdistuvan haitan lieventämiseksi Tampereen kaupungin omistamalle metsäalueelle Hallolan tilalle (kiinteistötunnus 837-584-007-0000) asennetaan liito-oravalle sopivia pönttöjä, joita asennetaan kaikkiaan 10-15 pönttöä viiteen ryhmään siten, että Niihama-Ruitunniitty kohteelle asennetaan 4-6 pönttöä kahteen ryhmään ja Tasanne-Ahola metsään 6-9 pönttöä kolmeen ryhmään. Tilaan kuuluvat maat sijoittuvat Tasanteen ekosillan eteläpuolelle valtatie länsi- ja itäpuolelle. Pöntöt asennetaan ennen tien rakentamista. Lisäksi puita ei kaadeta liito-oravan pesäpoikasaikana. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja heikentävät hakkuut ja rakennustyöt suoritetaan liito-oravan lisääntymis- ja pesintäajan (huhtikuu-elokuu) ulkopuolella, valoisaan aikaan, jotta liito-oravan jäljelle jäävään reviiriin kohdistuisi mahdollisimman vähän haitallisia vaikutuksia.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue myöntää Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle luvan poiketa luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin mukaisesta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskevasta kiellosta valtatie 9 rakentamiseksi välillä Alasjärvi-Käpykangas.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee 28.1.2022 päivätyn hakemuksen mukaisia kohteita Tasanne-Ahola ja Niihama-Ruitunniitty, jotka sijoittuvat hakemuksen mukaisille teialueen parannuskohteille mukaan lukien Tasanteen liittymän rakentamiseen tarvittaville

9.2.2022

alueille. Lupa ei käsitä hakemuskartoissa esitettyjen ulkoilureittien mahdollisesti tarvitsemia liito-oravan suojelusta poikkeamisia.

2. Puuston poisto luvan mukaisilta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoilta voidaan toteuttaa vain liito-oravan lisääntymiskauden (1.3.-31.8.) ulkopuolella.

3. Hakemuksessa mainituille liito-oravan kulkuyhteysalueille tulee asentaa hyppytolpat ennen puuston poistoa, puustoa tulee säästää mahdollisimman paljon ja suojapuusto istuttaa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

4. Hakijan tulee asettaa liito-oravalle soveltuvia pönttöjä hakemuksessa esitetyille alueille; Niihama-Ruitunniityn kohteelle vähintään 4 pönttöä ja Tasanne-Aholan kohteelle vähintään 6 pönttöä. Pöntöt tulee asettaa paikoilleen ennen poikkeusluvan mukaisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämistä.

5. Liito-oravan kulkuyhteyksien takaamiseksi Tasanteen vihersillan rakentamisen tulee olla hanketoimissa priorisoitu ensivaiheen toimenpiteiksi, mikäli se on teknisesti mahdollista.

6. Hakijan tulee seurata valtatie yli suuntautuvien liito-oravan kulkuyhteyksien sekä pesäpönttöjen toimivuutta ELY-keskuksen hyväksymän seurantasuunnitelman mukaisesti.

7. Hakijan tulee raportoida ELY-keskukselle poikkeusluvan mukaisten toimien toteutuksesta, kun ne on tehty.

8. Tämä päätös on voimassa 31.12.2026 saakka. Mikäli luvan kattaman suunnitelman toteutus siirtyy tätä myöhemmäksi, tulee ELY-keskukselle toimittaa uusi poikkeuslupahakemus, jossa on mukana ajantasainen tieto liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoista.

Päätöksen perustelut

Liito-orava on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV(a) laji sekä luonnonsuojelulain mukainen rauhoitettu laji. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 § 1 momentin perusteella. Luonnonsuojelulain 39 § 3 momentin perusteella on mm. kiellettyä rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen erityisesti eläinten lisääntymisaikana tai muutoin niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 49 § 3 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa 49 § 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitetun eläinlajin osalta 39 § kiellosta luontodirektiivin artiklassa 16(1) mainituilla perusteilla. Poikkeaminen voidaan myöntää, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja jollei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Lisäksi poikkeamisen perusteena tulee olla jokin artiklan alakohdista a) – e), kuten mm. erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottava syy.

1. Muu tyydyttävä ratkaisu

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että valtatie 9 parantamiselle mukaan lukien Tasanteen eritasoliittymä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

9.2.2022

Valitulle valtatie 9 tielinjaukselle ei ole toteutuskelpoisia vaihtoehtoja. Linjauksen muuttaminen ei ole mahdollista liikenteellisistä, maantieteellisistä ja ympäristösyistä johtuen. Hakemuksessa esitetty Tasanteen eritasoliittymän ja siihen liittyvän katuverkon sijainti ovat liikenteen ja ympäristön kannalta esitetystä vaihtoehtoisia vähiten haitallisia.

2. Liito-oravan suotuisan suojelun tason säilyminen

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että liito-oravan suotuisan suojelun taso säilyy valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Luontodirektiivin 1 artiklan kohdassa i) on määritelty lajin suojelun taso. Suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana ja kun lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja kun lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Liito-orava on vuonna 2019 arvioitu valtakunnallisesti vaarantuneeksi lajiksi. Vuonna 2006 Suomen liito-oravakannaksi arvioitiin noin 143 000 naarasta eli noin 286 000 aikuista yksilöä.

Hankkeella on heikentäviä vaikutuksia kahteen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaan. Niihama-Ruitunniityn kohteella yksi lisääntymis- ja levähdyspaikka heikkenee suojapuuston kaventuessa, liito-oravan elinympäristö pirstoutuu ja pienenee hankkeen seurauksena 2,7 hehtaariin (45 %). Tasanne-Aholan kohteella yksi lisääntymis- ja levähdyspaikka heikkenee suojapuuston kaventuessa, liito-oravan elinympäristö pirstoutuu ja pienenee 36,5 %, mutta säilyy edelleen 7,1 hehtaarin kokoisena.

Tasanteen eritasoliittymän itä- ja länsipuolen alueet ovat merkittäviä ja keskeisiä liito-oravan elinympäristöjä Tampereen kantakaupungin alueella. Alueen läpi kulkee myös keskeinen liito-oravan itä-länsisuuntainen kulkuyhteys. Tasanne-Aholan elinympäristö on tärkeä osa elinympäristöjen verkostoa kaikkiin ilmansuuntiin. Kohde on tärkeä myös lajin liikkumiselle valtatie yli.

Valtatie 9 ylittävät liito-oravan kulkuyhteydet ovat tärkeitä lajin lisääntymisen ja geenivaihdon kannalta. Lisäksi valtatie 9 yli suuntautuvat kulkuyhteydet ovat oleellisia Kaupin metsien liito-oravakannan säilymiselle. Parannettavan tiejakson ympäristöt ovat myös keskeisiä etelä-pohjoissuuntaisia liito-oravan kulkuyhteyksiä Tampereella.

Valtatie 9 parantamishankkeella ja siihen liittyvällä Tasanteen eritasoliittymällä on heikentäviä vaikutuksia liito-oravan elinympäristöihin paikallisesti. Heikentäviä vaikutuksia lievennetään pönttöjen, ekosillan ja hyppypylväiden avulla. Pönttöjen laitto lisää liito-oravalle soveltuvia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja Niihama-Ruitunniityn ja Tasanne-Aholan alueilla sekä mahdollistaa lajin pesinnän alueilla tulevaisuudessakin. Tasanteen ekosillan avulla ylläpidetään liito-oravan kulkuyhteyttä tien yli ja hyppypylväillä lievennetään kulkuyhteyden heikkenemistä ekosillan rakentamisvaiheessa. Hyppypylväillä ja puuistutuksilla ylläpidetään liito-oravan kulkuyhteyksiä valtatie yli Tasanteen ekosillan ja Lintukallion vihersillan kohteiden lisäksi kahdeksalla muulla kohteella.

3. Erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt (luontodirektiivin 16 artikla 1 c)

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että poikkeusluvan tarpeessa on kyse erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavasta syystä.

Valtatie 9 on keskeinen ja tärkeä osa Suomen päätieverkostoa sekä palvelutasoluokan I pääväylä. Valtatie 9 parantaminen edistää liikennejärjestelmäketjun toimivuutta ja liikenteen sujuvuutta sekä vähentää henkilövahinko-onnettomuuksien ja liikennekuolemien määrää sekä kohtamisonnettomuuksia ja suistumisonnettomuuksia.

Tasanteen eritasoliittymä on merkittävä osa valtatie 9 hanketta ja seudullista liikennejärjestelmää sekä liikenneturvallisuuden kannalta välttämätön.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki 39 § 3 momentti, 49 § 1 ja 3 momentti

Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, artikla 16 ja liite IV(a)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2022 (1259/2021).

MUUTOKSEN HAKU

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIEDOT

Asia on käsitelty Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, luontoyksikössä. Lisätietoja asiasta antaa yksikön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen (sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi).

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maaret Väänänen ja ratkaissut yksikön päällikkö Marja-Liisa Pitkänen.

Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Liitteet

Valitusosoitus

Jakelu

Hakijalle sähköpostitse

Tiedoksi

Ympäristöministeriö (sähköpostitse)
Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri (sähköpostitse)
Suomen luonnonsuojeluliiton Tampereen yhdistys (sähköpostitse)

9.2.2022

Suoritemaksu

150 euroa

Oikaisuvaatimus päätöksestä määrättyyn maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen antamispäivästä.

VALITUSOSOITUS**Liite Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen****Valitusviranomainen**

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Päätöksen tiedoksisaantiajankohta:

- Postitse kirjeellä toimitettu päätös katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä (7.) päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Viranomaiselle päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi kirjeen saapumispäivänä.
- Postitse saantitodistusta vastaan toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa saantitodistus.
- Haastetiedoksiantona toimitetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksiantotodistus.
- Vastaanottajalle tai tämän edustajalle henkilökohtaisesti luovutetun päätöksen tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottamisesta laadittu tiedoksiantotodistus.
- Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena (3.) päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Sähköisesti tiedoksi annettu asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.
- Todisteellisesti sähköisenä viestinä tiedoksi annettava asiakirja katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän yhteystiedot. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa, asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa taikka valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle, jollei erikseen säädetä, että valitus toimitetaan viranomaiselle.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostina. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Hämeenlinnan hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15.

Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle.

Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona tai sähköpostina säädetään tarkemmin sähköisestä asiointinnasta viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Käyntiosoite: Hämeenlinnan oikeustalo, Arvi Kariston katu 5, Hämeenlinna

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Telekopio: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42210 (asiakaspalvelu), tietoliikennekatkon sattuessa 050 407 3429 (lisämaksuton)

Oikeudenkäyntimaksu

9.2.2022

Muutoksenhakijalta peritään Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tämä asiakirja PIRELY/9784/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/9784/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pitkänen Marja-Liisa 10.02.2022 13:56

Esittelijä Väänänen Maaret 10.02.2022 08:36